

Čtvrtletník

Jablíčko

časopis sociálních služeb HB

2/2011

www.ssmhb.cz

Na slovíčko s Janou Fischerovou

Vážené čtenářky, vážení čtenáři, máme tu jaro, které je pro mě nejkrásnějším a současně i nejoblíbenějším ročním obdobím.

Jarní sluníčko je takovým symbolem jara, který mi i dodává energii. Miluji procházky přírodou, při nichž pozoruji, jak pomalu nejdříve vykukují sněženky a bledule, později se přidávají krokusy, koniklece, podběl a další.

Letošní začátek jara byl pro mě velmi hřejivý, zejména když jsem navštívila na Květnou neděli Domov pro seniory v Havlíčkově Brodě.

Jako vždy jsem se na toto setkání moc těšila. Když jsem asi po dvou hodinách odcházela, uvědomila jsem si, že tu energii mi dodalo nejen jarní sluníčko, ale právě vy všichni, kteří jste tam se mnou byli.

At' už to byla děvčata Zuzanka a Adélka se slečnou Dubnovou, které nám hrály na flétnu či na kytaru a zpívaly, ale také pan Souček, pleťoucí pomlázku, paní Trnková nám vyprávěla o historii Velikonoce, pan Tregler občas

přidal „velikonoční vtíp“, stoletý pan Krédl vyprávěl se svěžestí jakoby čtyřicátníka, paní Franzová připojila svoje vzpomínky na Velikonoce a paní Rezková mě obdarovala nádhernou ručně vyšivanou dečkou k Velikonocům a obháčkovými kraslicemi. V průběhu návštěvy jsme si všichni krásně zazpívali se slečnou Dubnovou při kytáře písni o jaru.

Během našeho společného setkání jsem si uvědomovala mnohé v souvislostech. Například i to, jak každý z nás potřebuje pro někoho žít, být prospěšný druhým, pomáhat si, ale časové možnosti bývají více a více omezeny. S vámi jsem se pozastavila, zavzpomínala, ale i zahřála na duši. Vybavil se mi citát Alberta Einsteina: Pouze život, který žijeme pro ostatní, stojí za to.

Paní ředitelce Magdaleně Kufrové a celému kolektivu moc děkuji za pozvání.

JANA FISCHEROVÁ
POSLANKYNĚ PČR

Vážení čtenáři,

uplynuly tři měsíce a klienti Sociálních služeb města Havlíčkova Brodu za podpory poskytovatele sociálních služeb vydávají již druhé jarní číslo časopisu Jablíčko. Musím podotknout, že časopis vzniká v rámci Žurnalistické školy pro seniory, která probíhá již druhý rokem pod vedením lektora Ondřeje Rázla, studenta Marketingových komunikací, za podpory obecně prospěšné společnosti Centrum Vysočina. Nadšení klientů, kteří se s vervou pustili do práce na příspěvcích, a stálá chuť se vzdělávat v rámci žurnalistické školy je obdivuhodná. Myslím si, že mnozí lidé

dříve narození by byli překvapeni, jak klienti, kterým je v průměru 85 let, dokáží aktivně trávit svůj volný čas a rozdávat své moudro a životní zkušenosti. Jarní číslo je plné zajímavých článků z různých oblastí a každý si může najít něco zajímavého pro sebe, tak jako na jaře, kdy se příroda probouzí z dlouhého spánku, kdy vše kvete a přináší mnoho barev a nadějí do života. Časopis je určen uživatelům sociálních služeb i široké veřejnosti, můžete ho dostat v Domově pro seniory Reynkova na recepci, v informačním centru MÚ Havlíčkův Brod na Havlíčkově náměstí a také

na webových stránkách poskytovatele sociálních služeb Sociální služby města Havlíčkova

Brodu www.ssmhb.cz.

Na závěr chci popřát našemu Jablíčku hodně čtenářů a tvůrcům časopisu nadšení, energie a jarního sluníčka.

MAGDALENA KUFROVÁ,
ŘEDITELKA

Šťastné stáří očima dětí

Sociální služby města Havlíčkova Brodu se účastní umělecké soutěže

Obsahem projektu Šťastné stáří očima dětí je vyhlášení výtvarné soutěže pro předškolní děti, žáky základních škol a středních škol v ČR.

Výtvarná a literární soutěž ponese jedno téma, šťastné stáří, které budou mít děti za úkol ztvárnit a uchopit ve svých dílech.

Smyslem projektu je podívat se na stáří dětskýma očima a poznat jejich představu o starých lidech a stárnutí.

Cílem projektu je pozitivní medializace stáří jako plnohodnotné etapy lidského života. Odstraňování stereotypů a předsudků široké veřejnosti o stáří, přivést děti k zamyšlení se nad stárnutím a prostřednictvím výtvarných děl poznat jejich vnímání starší generace, přispět k propojení generací (vzájemné si předávání životního elánu a zkušeností), navázání spolupráce škol a poskytovatelů sociálních služeb na regionální či místní úrovni.

Do projektu jsou zapojeny před-

školní děti, žáci základních škol, středních škol, senioři (uživatelé sociálních služeb na místní nebo regionální úrovni), široká odborná i laická veřejnost.

Projekt je realizován na úrovni celostátní i regionální.

Na úrovni celostátní projekt realizuje Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR a tyto díla budou vyhodnocena v rámci Týdne sociálních služeb.

V rovině regionální se zapojili do projektu Sociální služby města Havlíčkova Brodu společně s havlíčkovskými mateřskými a základními školami.

BC. MAGDALENA KUFROVÁ

Zdroj: www.adam.cz

Na úrovni regionálního města Havlíčkův Brod:

Projekt začal v měsíci dubnu 2011 a bude probíhat do října 2011.

Účastníkům projektu je nabízena možnost podání informací přímo od poskytovatele sociálních služeb formou diskuzí a návštěv v jednotlivých zařízeních organizace. Výtvarná díla budou vyhodnocena na začátku

Týdne sociálních služeb v měsíci říjnu a vystaveny v Domově pro seniory, v Reynkově. Porota bude hodnotit především nápad, zpracování a uměleckou úroveň těchto děl. Na závěr bych se chtěla zmínit o projektu, který již probíhá mezi ZŠ Nulselská a Sociálními službami města

Havlíčkův Brod. Tento projekt je zaměřen na vytváření společných rukodělných prací dětí a seniorů. Finální výrobek dostávají žáci přicházející do prvních tříd a žáci, kteří školu v deváté třídě opouští.

BC. MAGDALENA KUFROVÁ
ŘEDITELKA SOCIÁLNÍ SLUŽBY HB

Maškarní bál v Perknově

V únoru bylo v Domově pro seniory zase živo. V rámci programu **Křeslo pro hosta**, byl pozván pan Štěpánek, předseda Klubu důchodců z Perknova.

Setkání bylo velmi příjemné, rychle uteklo a na závěr nás pan Štěpánek pozval do Perknova na maškarní ples. S radostí jsme pozvání přijali a sedm klientů se dvěma doprovody vyrazilo směr Perknov.

Tam nás již očekával pan Štěpánek a všichni senioři nás vítali a při příjezdu nám hudba zahrála přivítací znělku. Měli jsme vyhrazená hezká místa, odkud jsme měli možnost všechno sledovat. A pak už to začalo: přišel vodník, který se chtěl oženit a hledal budoucí ženu, ale obrátil se na zamaskovaného Jaroslava Havla, no zkrátka spousta legrace a hezký program. Pak se

objevily i další masky, bylo jich asi dvacet, které představovaly různá povolání. Jedna maska s lopatou na sních, která měla na zádech nápis Děkujeme-zůstáváme, představovala Technické služby města, další představovaly zdravotní sestru, kuchařku, bardámu a jiné.

Kapela hrála krásné kousky z doby našeho mládí a tak se všem dobře tančilo. Také pohoštění bylo velice dobré, po kávě a zákuscích následoval tolik oblíbený řízek s chlebem a okurkou. I při jídle měli všichni přítomní na hlavách různé čelenky, čepice a klobouky. Zkrátka veselý maškarní odpoledne, jak má být. Neradi jsme se po dvou hodinách loučili. Na odchod nám zahrála hudba na rozloučenou, takže bych chtěla všem jménem hostů ze seniorského domova v Reynkově ulici poděkovat za krásné odpoledne.

JÍŘINA FRANZOVÁ

Výherkyně minulé křížovky

Správné znění další tajenky odevdávejte do konce června na recepci. Tři vylosovaní výherci se mohou těšit na hodnotné ceny!

Pracovní terapie slouží k odpočinku i jako zdroj inspirace

Každý den, týden i měsíc se v našem domově něco děje, stále se něco vyrábí, připravuje a vymýšlí. Jak a co se může zeptat každý, kdo přijde na návštěvu nebo se k nám stěhuje. Kdo vlastně jsme a jak vše vzniká? Všechna aktivizace klientů vzniká v terapii v přízemí budovy Domova pro seniory. Terapeutky připravují pracovní terapii, na kterou si sami shání materiál i nápady. Plánují kulturní akce v domově i mimo něj, oslovují klienty, aby se dozvěděli, co by si sami přáli a o co mají zájem. Mnohdy si sami ze sebe udělají le-

graci, aby zpestřili život klientům (jako například karneval), ochotně jim vychází vstříc s výlety mimo město a účastní se s klienty rů-

zných akcí. Grilování v letních měsících je jedna z nejoblíbenějších akcí a nejsme pozadu ani se sportovními hrami v podobě hry petanque a přiměřenými aktivitami seniorů. Pravidelný seznam a rozpis akcí si klienti mohou přečíst na nástěnkách a jsou informováni od personálu. Náš tým terapeutů se snaží společně s ostatním personálem domova pro seniory co nejlépe vyplnit čas klientů, potěšit jejich duši a rozveselit jejich tvář. Doufám, že se nám to alespoň částečně daří a dařit nadále bude a to ještě lépe.

ZDENA LEHMANNOVÁ,
TERAPEUTKA

Pravidelné akce domova pro seniory

	9:15	9:30	10:00	10:30	11:00	11:45	11:30	12:00	13:00	13:30	14:00	14:30	15:00	15:00	17:00	18:00	
Pondělí	Pracovní terapie - dílny							Čtenářský kroužek - zelená klubovna									
	Klubíčko - žlutá klubovna																
Úterý	Pracovní terapie - dílny							Čtenářský kroužek - žlutá klubovna									
		Muzikoterapie - zelená klubovna			Relaxační cvičení - bílá klubovna												
Středa	Pracovní terapie - dílny							Jednorázové akce v různém čase (dle plánu kulturních akcí)									
	Klubíčko - žlutá klubovna							Káva s pečlivkou - jídelna									
Čtvrtek	Pracovní terapie - dílny																
	Klubíčko - žlutá klubovna							Taneční terapie - bílá klubovna							Bohoslužba evangelická - zelená klubovna		
Pátek	Pracovní terapie - dílny																
	Klubíčko - žlutá klubovna							Tříhodinová paměť - zelená klubovna							Čtenářský kroužek - zelená klubovna		

Poděkování: Čtenářský kroužek skutečně pro všechny

poděkování na několik stránek. Myslím, že i tento krátký článek ji potěší a nám řekne, jací ušlechtilí lidé jsou mezi námi, škoda jen že jich není více.

Paní Brücknerová k nám dochází již dva a půl roku a její vlídné a přátelské chování pohladí ne jednu duši. Klienti jí mají velmi rádi. Na čtenářský kroužek, který tu vede, chodí v hojném počtu a s každým příchodem nových klientů přibude i v jejím kroužku jedna obsazená židle. Aby toho nebylo málo, tak paní Brücknerová dochází i k ležícím klientům předčítat a to i s ohledem na její zdravotní handicap, který jí neumožňuje tak

lehkého pohybu. Za paní ředitelku a velmi spokojené klienty i personál jí přejeme hlavně hodně zdraví a životního elánu.

ZDENA LEHMANNOVÁ,
TERAPEUTKA

V tomto čísle bych se chtěla alespoň krátce zmínit o naší nejoblíbenější návštěvnici paní Janě Brücknerové, která by si zasloužila

Čas Velikonoc v Domově pro seniory

Letos na Květnou neděli odpoledne nás přišla navštívit paní poslankyně Jana Fischerová a klienti zcela zaplnili klubovnu na červeném patře. Paní poslankyně je velice milá, usměvavá paní a setkání a povídání s ní je vždy velice příjemné a srdečné. Je ve věku našich dětí, tak ji tak trochu vnímáme jako své dítě, které působí ve vysoké politice a brání, chrání a bije se za nás, pokud jí to jako jednotlivci dovolí.

Posezení při hezkém povídání se protáhlo a měli jsme dojem, že se ani paní poslankyni od nás nechce.

Byl začátek Svatého- Pašijového týdne. Povídali jsme si o slavném příchodu Pána Ježíše do Jeruzaléma, Poslední večeři Páně, jeho zajetí v Getsemanské zahradě, Pilátův soud, Ukřižování i jeho Vzkříšení. Pro nás věřící jsou svátky Vzkří-

šení největšími svátky v roce a jsou i pro nás plnými naděje.

Mluvili jsme i o zvycích, obyčejích, které jsou spíše folklorem, ale jsou krásné a k Velikonocům patří. A vše krásné nás v životě obohacuje a my třeba jen na den, na dva zapomeneme na svoje tělesné či duševní strasti. Vždyť i pro ty, kteří nevěří, je naděje, příroda se probudila, letos krásně rozkvetlé stromy, trávníky poseté žlutými květy pampelišek, nádherné počasí, takže radost pro všechny, kdo toto vše mohou vnímat.

Paní Fischerová nám z knihy velikonočních zvyků přečetla některé místní zvyky a obyčeje, které jsou v každé části naší země jiné.

Mezi povídáním nám pan Souček ukázal, jak se plete pomlázka a paní Fischerová byla též s předsti-

hem pomlazena.

Jako dárek předala paní ředitelka obháčkovaná velikonoční vajíčka a vyšívanou dečku s velikonočním motivem. Obojí se paní poslankyni velice líbilo a srdečně poděkovala paní Rezkové, která vše zhotovila.

Pro nás klienty měla paní poslankyně veliká čokoládová vajíčka. Dostalo se na všechny a i při svém pracovním vytižení nezapomněla na stoletého oslavence pana Krédla, který z jejích rukou dostal kytici bílý růží a velikého čokoládového zajíce. Až nám to bylo líto, že nám ještě není sto let.

Prožili jsme krásné odpoledne, poznali jsme i neznámé velikonoční zvyky, obyčeje i události. Protože nikdo neví vše a všichni vědí všechno.

IRENA TRNKOVÁ

Jaro, babča, sukně a papiňák

Je naprosto jisté, že přišlo jaro, říká si babča. Jak se tak rozhlíží kolem sebe, všechno se po několika dnech pracovního úsilí jen blýská. No teď také já bych se měla nějak dát do pucu, vynovycírovat, abych vypadala, že také čekám jaro a Velikonoce.

Tak jsem se vypravila po internetu poptat se a podívat, na co se jaro v módě chystá. Ne, že bych to zrovna použila, ale člověk má mít přehled, když má možnost se informovat, co mohu čekat, až otevřu dveře obchodu, co budou nabízet.

Ale to jsem se asi trochu spletla, teď už jsem dlouho neviděla, že by se v obchodě objevila prodavačka, která nám nabízí, nebo doporučuje, co se nosí a co by nám slušelo. Kdepak! Možná, v tom velice drahém butiku a tam zase já nemám co dělat, protože by se mi z těch cen dělalo nanic, nejsem na ně zvyklá. Dříve jsme chodily s děvčaty prohlížet zboží a pořád se nás ptali, co si přejeme, až jsme se styděly, že otravujeme. Ale zvědavost byla tak velká, že jsme chodily znovu a znovu.

Vzpomínám si, když jsem měla dostat první plat, chodila jsem dlouho před tím vybírat jen očima, co si koupím. Chutě byly velké, ale plat kantora zase tak velký nebyl. Kdyby za mne rodiče nezaplatili byd-

lení, asi bych si nemohla koupit nic.

V té době, na kterou vzpomínám, byly ještě šatenky, oblečení bylo jimi omezeno, ale bylo levnější. Pak bylo oblečení na tak zvaném volném trhu a to bylo několikrát dražší. Já jsem měla ještě smůlu, že školský referát nevyplácel pravidelně měsíčně, ale podle toho, jak dostal z ministerstva peníze. Takže jsme si nebyli jisti, kdy dostaneme zaplacené. Ale přes všechny problémy jsem si nakonec koupila na volném trhu vlněné šaty. Ještě teď vidím, jak měly stojáček s vázací úzkou mašličkou, úzký dlouhý rukáv, sukni od boků skládací a to všechno složeno bylo z úzkých proužků. Ale tak se mi líbily, že jsem na ně více koukala, než je nosila. A jak jsem nebyla doma, moje drahá sestřička si v nich pěkně vykračovala po náměstí a větrala je, aby se do nich prý nedali moli. Tak vidíte, co všechno jaro připomene.

Tentokrát to bylo trochu jinak, ono mi také už to mládí dávno

uteklo. Ale znáte to i stará babka chce na tu Květnou neděli obléknout něco nového, aby nebyla vydána všanc rozmarům beránka. A tak jsem přepočítala korunky, poradila se s dědou a už jsem málem vyrazila na nákup. Přišel nový reklamní leták, tak jsem se ještě chtěla podívat, co market nabízí. V tom vidím skoro na poslední štrance hrnec na vaření zvaný PAPIŇÁK. No, co vám mám povídat, začal problém. Papiňák, to s sebou nese představu dobře a rychle do měkoučka uvařeného masa. A to jsme oba vždycky měli rádi. A co teď?

Popřemýšlela jsem, moc dlouho to nešlo, protože sleva 400,- nebývá tak často a hrnec byl nerez. Kudy jsem chodila, tudy jsem přemýšlela, co udělám. Oboje – to nešlo. Nakonec jsem usoudila, že oblečení potřhané a děravé není a příležitost nákupu hrnce často nebývá. A tak jsem začala shánět, jak se zatím hrncem vypravím, abych stihla koupit v akci.

Mohu říci, že je krásný, jen se blýská. Ale neobdivuji jej na dálku, ale skutečně v něm vařím. No a taková vepřová žebírka a vývar, to nemá chybu!

Z oblečení bych se radovala jenom já, ale takhle se můžeme radovat a pochutnat si oba dva.

MARIE ROHLÍKOVÁ

Divy přírody

Žofie již měla svátek. Svým zmrzlým předchůdcům, jak je zvykem, zatopila. Po dlouhé zimě můžeme začít pracovat na zahrádce. Prohrabu trávu, aby se jí lépe dýchalo, a jdu se podívat na záhon s trvalkami. Také jim trochu nakypřím půdu. Co mi to tu roste, ptám se sama sebe? Malinkaté lístečky poskládané do kruhu zvědavě vykukují ze země. Co to asi bude? Nikdy jsem to zde neviděla! Vypadá to jako lístečky pampelišky. No, nechám to povyrůst a uvidím.

Dny letí... Medardova kápe přikvačila. Nedá se zastavit a prší a prší. Konečně vysvitlo sluníčko. Jdu se podívat, co asi dělají záhadné lí-

Každý rok se my senioři těšíme na jaro. Vypadá to, že není o čem psát, nic nového, buď je jaro, jak má být, nebo hodně teplé i moc studené, deštivé, sněžné i mrazivé, ale to je pohled hodně všeobecný a už vůbec to není pohled seniora. A proč?

Protože i senioři se dělí jako rok na čtyři období. Na ty nové, kteří právě nastoupili s první penzí v ruce cestu začínajícího důchodce. Pak jsou už ti pokročilejší, kteří těm začátečníkům svěřují své dobré, ale hlavně špatné zkušenosti z nového seniorského života. To ale ještě nejsou důchodci zralí pro péči, pokud nejsou invalidé, a tak se také setkávají s prací služeb různého druhu, s úřady a sousedy také různého druhu a podle toho jsou i nově nabyté zkušenosti, jednoduše řečeno, začínají je postupně skoro všichni upozorňovat, že už nejsou v produktivním věku a své mají jisté.

To je skupina, která už se musí naučit žít jako senior, který zvládne informace z nových zákonů a směrnic. Nic nenechá náhodě- neb to bývá dost drahá

tečky. Jé, ty vyrostly! Mají tvar podobný pampelišce, ale stříbrošedou barvu. Na koncích vykrojených špiček lístků se leskne ostrá jehla bodliny. No nazdar, BODLÁK! Co teď? Nechám ho ještě růst, má se čile k světu.

Každý den vyroste o kus výš. V půli července je vysoký půl druhého metru a jeho výše není konečná. Některá poupata se již rozvinula v květy. Ty jsou uloženy jako v postýlce uprostřed růžice lístečků s bodlinami, které je chrání od všeho zlého. V době květenství se na květech střídají barvy od růžové, červené po fialové. Je na ně pěkný pohled. Květy postupně dozrávají a vydávají svá semena. Je jich velké množství a postupně se uvolňují od okraje zasychajících květů. Nemají

Jaro a my

legrance a neznalost neomlouvá a pak je teprve každá dobrá rada cenná od nově získaných spolupitelů, nebo spolubojovníků.

Chtěla jsem ukázat, že to nejsou jenom vzpomínky, volný čas, ale přispívá této skupině k novým zájmům i hrdost seniora a ta říká: tak pozor, já se ještě nedám, zkusím, co se mohu naučit, seznámím se s novou technikou a uvidíme...

A...VIDÍME! Nová technika, nebudu vyjmenovávat možnosti, jednak bych je všechny neobsáhla a jednak už je ani všechny neznám. Tak ta nová technika nám dala zabrat, ale už se nám pracuje lépe s úřady a institucemi, na dotazy odpovídá počítač a můžeme se zepatat znovu a znovu Až... Ano až si poradíme a okolí musí uznat, že senioři se učí a umí.

Pak je další skupina a ještě další a s tím je potřeba také počítat. To už je třeba o zkušenostech pohovořit a vybrat dobře, dle zdraví a schopností se zařadit do skupin, kde je třeba mít zajištěnu péči o člověka a nechat si koníčky, které ještě dokážeme kočírovat. To byly úvahy, tak zvané zimní. A jsme

však padáčky jako pampeliška, ale rozvětvené chmýří, které je unáší po větru dál.

Sousedce se bodlák nelíbí, má strach, aby se jí nerozmnožil na zahradě. Vyhovují jejímu přání a hledím dozrálé květy odstříhnout. Není to jednoduché. Bodliny jsou ostré a neubráním se jejich vpichu do ruky, který je palčivý. Květů jsem napočítala přes padesát! To by bylo dětíček. Omlouvám se bodláku, že jsem zmařila jeho snahu o rozmnožení potomstva. Částečně byl ošklivý, ale i krásný.

Nikdy více se však už neukázal. Asi si pamatoval, že u nás neuspěl.

VĚRA NIKLOVÁ

opět u začínajícího JARA.

Jaro je pro seniora radost obnovující se přírody, ale i zráním myšlenek a zkušeností nad kterými trávil zimní čas a také radosti nad nově získanými vědomostmi, které pomáhají, radí ale i baví. A tak se senior netěší jenom na vycházky. Oni někteří pro různé zdravotní problémy si musí šetřit síly, naučit se s možnostmi své tělesné schránky zacházet, rozumět jí, pečovat o ni, aby i těch vycházek do přírody bylo co nejvíce. Rozumně hospodařit musíme i s nově získanými vědomostmi a pak se i stroj stane důchodci dobrým přítelem a rádcem. Rádcem, který nám poví o JARU ve světě, v přírodě, kam se už nemůžeme sami vypravit a o novinkách v různých oblastech zájmů, ale pozor i tady je třeba vybírat. Ještě také chceme vědět, co se děje kolem nás v městečkách a městech, jak žijí ti ostatní kolem nás a tak nejen díky jaru, ale i technice je život současného důchodce mnohem pestřejší a zajímavější než dřív. I v tom přicházejícím JARU.

MARIE ROHLÍKOVÁ

O slově Cambronnově

František Halas napsal v jedné své básni:

**Ty chudý 's mi vyčet,
tiché mé slovo,
jedno chci křičet,
to Cambronnovo.**

Co to je slovo Cambronnovo? Odpověď jsem našel v jedné francouzské encyklopedii.

Generál Cambronne byl velitelem Napoleonovy císařské gardy. V bitvě u Waterloo, když už francouzská armáda byla poražena a francouzští vojáci pobiti nebo na útěku, jedině císařská garda pod vedením generála Cambronna bojovala dál, obklíčena nepřitelem. Velitelé Prusů a Angličanů vyzvali generála Cambronna, aby se vzdal. Podle jedné verze prý odpověděl: „Císařova garda umírá, ale nevzdává se.“ Podle jiné prý řekl jedině slovo na pět písmen „Merde!“ (česky rovněž na 5 písmen h...o) a garda se bila dál. A

toto neslušné slovo vešlo do dějin jako slovo Cambronnovo. Ta druhá verze je pravděpodobnější. V žaru bitvy měl generál sotva čas na krasořečnění. Jenomže v dané situaci ono slovo, kterému se ve slušné společnosti snažíme vyhnout, nabylo pozitivnějšího zabarvení. Stalo se chlapským synonymem pro statečnost, nepoddajnost a věrnost slovu. Ne, páni generálové, my se nevzdáme, i když zřejmě padneme, a dodržíme přísahu danou císaři a vlasti.

Nu, my snad nebudeme muset řešit tak závažné problémy jako generál Cambronne, ale i nám se může toto sousloví hodit.

Až vás někdy bude všechno bolet, až na vás padne splín a všechny smutky světa a přítel či přítelkyně se vás zeptá, jak se vám vede, můžete třeba odpovědět a nebyt vulgární: „Stojí to, kamaráde, za slovo Cambronnovo.“

JAROSLAV VANĚK

Vzpomínka na dobu temna

Před nedávnem se v tisku objevila zpráva, že jeden z Heydrichových synů se chce podílet na opravě zámku v Panenských Břežanech, kde v době 2. světové války strávil část svého dětství. Zpráva vyvolala rozporuplné reakce české veřejnosti. Heydrichovi žili v Panenských Břežanech, v městečku severně od Prahy, od září 1941. Reinhard Heydrich byl jedním z hlavních iniciátorů a organizátorů konečného řešení židovské otázky, to jest vyvražďování Židů v plynových komorách. Jeho zastupující říšský protektor se snažil metodou cukru a biče jednak získat české dělníky k práci pro Říši zlepšením jejich pracovních podmínek, jednak nelítostně potlačit a zlomit jakýkoliv odpor a pacifikovat českou společnost. Za jeho působení v českých zemích byly popraveny stovky českých lidí. Heydrich dojížděl denně z Panenských Břežan do Prahy. Při jeho cestě 27. května 1942 byl na něho v Praze českými parašutisty Kubišem a Gabčíkem spáchán atentát, jehož následkům 4. června 1942 podlehl. Následovaly hromadné popravy a deportace českých lidí do koncentračních táborů, vyhlazení obcí Lidice a Ležáky a tak dále.

Chtěl bych se zmínit o jedné epizodě z pobytu Heydrichovy rodiny v Panenských Břežanech. Heydrichovi měli několik dětí. Jeden ze synů byl velmi živý a přes zákaz rodičů se proháněl na kole po nejfrekventovanější ulici městečka. Jednou vjel přímo pod kola nákladáku. Když řidič uviděl mrtvé tělo Heydrichova syna, strašně se polekal. Představoval si, jak hrozný trest asi čeká jeho a možná i celé Panenské Břežany. Utekl do lesů a tam se několik dní ukrýval. Kupodivu vyšetřovací komise došla k závěru, že vinu na neštěstí měl chlapec, a řidič byl odsouzen jen k menšímu trestu za nějaký dopravní přestupek. Vypadalo to, že se v poklidu dočká konce války. Ale situace na bojištích se změnila. Německé armády vyklizovaly dobytá území, o porážce Německa už nikdo nepochyboval. Paní Heydrichová, frustrovaná smrtí manžela a syna a politickou situací, se musela připravovat k odjezdu z Panenských Břežan. Několik dní před jejím odstěhováním přišli pro řidiče dva pánové a odvedli ho. Nikdo už o něm neuslyšel...

JAROSLAV VANĚK

Proč Brodské smrti chybí část dolních končetin

Jednou z havlíčkobrodských atrakcí je kostlivec v okénku Staré radnice pod hodinami. Původně to prý byla kostra německobrodského hlásného Hnáta z 15. století, který byl podle pověsti podplacen jihlavskými Němci, aby nezvonil na poplach a pomohl jim proniknout do města. Byl odhalen a rozhněvanými občany usmrčen. Jeho kostra byla údajně vystavena v okénku radnice jako výstraha všem zrádcům. V levé ruce drží kostlivec kosu s nápisem *Qua hora nescis (Nevíš, kterou hodinu)*, v pravé zvonec. Pověst se během doby různě obměňovala a doplňovala. Možná, že kostra skutečného Hnáta v okénku radnice nikdy nebyla a skelety tam byly vystavené jen pozdějšími alegorickými symboly a varováními. Původní kostry umístěné v okénku byly zničeny požáry nebo narušeny zubem času, a proto byly nahrazeny novými. Měnil se i jejich materiál. Místo kostí plech, dřevo nebo nakonec umělá hmota.

Autorem posledních dvou koster byl Bedřich Štáfl, vyučený tesař, neobyčejně šikovný člověk, jehož koníčkem bylo řezbářství. V roce 1945 byl požádán vedením města, aby nahradil poničenou dosavadní kostru novou. Byla ze dřeva a natřena svítivou barvou. I tato kostra během času ztrouchnivěla, a proto v 60. letech (kolem roku 1967) byl Bedřich Štáfl požádán, aby vyrobil kostru novou, tentokrát z umělé hmoty. Jako materiál zvolil modurit.

Podíváme-li se na kostru pozorně, zjistíme, že kostlivec je, na rozdíl od předchozích exponátů, vidět až od kolen výše a dolní část nohou chybí. Jak k tomu došlo?

Aby kostra vypadala věruhodně, vypůjčil si Bedřich Štáfl lidskou kostru z kabinetu biologie brodského gymnázia a podle ní nového Hnáta zhotovil. Neuvědomil si však, že lidé ve středověku byli mnohem menší než nyní, a kostra se do okénka nevešla. A tak část nohou od kolen dolů je skryta a vystavená část je vidět až od kolen.

Podle vzpomínek svého kolegy a přítele profesora Karla Kašparovského

JAROSLAV VANĚK

Holand'ané u nás

V našem domově v Reynkově ulici v Havlíčkově Brodě bylo v pátek 6. května od rána velmi živo. Paní Plevová nám totiž při snídani oznámila, že nás dopoledne navštíví hosté z městečka Brielle. A tak pěvecký sbor Jiřiny pilně trénoval. Všichni jsme byli netrpěliví, neboť měl zpoždění jak náš vedoucí zpěvu pan učitel Vencovský, tak naši hosté. Ti byli na návštěvě v Domově seniorů Ždírec, kteří dočasně bydlí v opravené budově ve zdejší nemocnici. Konečně jsme se dočkali. Jak přicházeli chodbou, sbor Jiřiny začal zpívat. Hosté s velkou radostí vstoupili do sálu, kde byli očekáváni. To se hned tak nevidí. Doprovázel je pan Kuželka a pan Hermann z městského úřadu, který současně plnil úlohu překladatele. Po oboustranném uvítání nastala beseda mezi hosty

a klienty.

Velké překvapení pro klienty bylo, když předseda partnerského města Kees Haanstrou za čtyřčlen-

nou delegaci (která přijela za holandskou stranu představit své výrobky na Trh řemesel v Havlíčkově Brodě) nechal přinést velkou krabici s darem pro nás - typickou deskovou hru sjoelen (námi neformálně přezdívanou "šoulená"). Předvedli nám, jak se hra hraje a

pan Kuželka a někteří klienti si ji hned zkusili. Obdarování byli i členové delegace - ženy dostaly háčkované dečky a muži keramiku, oboje vyrobené šikovnými klienty domova. Brzy však nastal čas oběda a my jsme se museli rozejít.

Ale to není vše! V neděli 8. května se v parku Budoucnost konal Trh řemesel. Kromě jiného tam naši hosté z Brielle předváděli právě zmiňovanou hru. Kdo chtěl, mohl si zahrát a za odměnu dostal sladký tulipán, který tam vyráběl holandský cukrář, jako národní symbol této země.

Po skončení trhu jsme ještě jednu hru a naši klienti si ji tak budou moci v červené klubovně zahrát. Přejeme všem, aby si hry užili.

JIŘINA FRANZOVÁ

Řecké děti v naší republice

Ústředí Československého červeného kříže v Praze po náročném jednání s

Ministerstvem zahraničí dostalo v roce 1949 povolení umístit a zabezpečit děti, které byly do naší republiky evakuovány z Řecka, neboť tam zuřila občanská válka. Byli to váleční sirotci nebo děti s nezvěstnými rodiči ve věku od dvou do patnácti let. Mohly zůstat natrvalo u nás. Byla to velká starost o více než tisíc dětí.

Červený kříž v Řecku na vyvo-

lané evakuaci spolupracoval. Byl říjen, nejvyšší čas, aby bezprizorní děti z ulice měly střechu nad hlavou. Vybral sociální pracovníky, soukmenovce, kteří o děti pečovali a doprovázeli po celou dlouhou cestu vlakem k nám. Starali se o ně po všech stránkách. Na velký počet dětí jich však bylo málo. Všichni však byli neocenitelnými spolupracovníky našich orgánů, někteří pomáhali i jako tlumočníci při organizaci rozdělení dětí do společných ubytoven v Krnově, Žamberku, Jeseníku a okolí. Sourozenci byli ponecháni pospolu.

Pro řecké děti byl nástup do nového prostředí velice těžký. Menší volaly maminku, tatínka,

plakaly. Kolem sebe měly samé cizí lidi, které neznaly a nerozuměly jejich jazyku. Postupně byly ubytovny vybaveny vším potřebným zařízením, včetně toho sociálního a marodky. Pamatovalo se i na tělocvičny, sportovní zařízení a hřiště.

V roce 1968, již dospělí, se někteří vrátili zpět do Řecka, jiní založili rodinu a zůstali v Čechách. Známé jsou sestry – zpěvačky Martha a Tena. Dodnes, již ve zralém věku, vzpomínají na tety, které se o ně po celou dobu pečlivě staraly.

Všechny tyto „děti“ mají naši republiku za svou druhou vlast.

VĚRA NIKLOVÁ

Wintonovy řecké děti?

Za jiných, ale podobných okolností, vzpomínáme na sira Nicholase Wintona, který před druhou světovou válkou v roce 1939 zachránil 669 židovských dětí před nacistickým koncentračním táborem tím, že je odvezl do bezpečí do Velké Británie. Byly to děti z Čech i Slovenska. Většinu dětí adoptovaly tamější rodiny. Nyní se pátrá po osudech těchto dětí. Ty, které se ozvaly, měly sraz i v naší republice. Měly si co vyprávět i za přítomnosti

sira Nicholase Wintona.

Slovenský režisér Matěj Mináč natočil dokumentární film Nickyho rodina, kde jsou některé osudy těchto dětí zachyceny. Hlavním protagonistou filmu je právě 101-letý sir Nicholas Winton.

Naši občané také měli zájem adoptovat řecké děti, ale řecká strana to nedovolila. Bylo by zajímavé pokusit se zjistit, jaké osudy tyto naše děti prožily.

Dnes již málokdo ví, že hlavně zás-

luhou vedoucího zahraničního odboru Československého červeného kříže jsme mohli přijmout v roce 1949 do naší republiky do výchovy řecké válečné sirotky a starali jsme se o ně až do jejich dospělosti. Bylo u nás o ně dobře postaráno.

Nestálo by také za to otevřít stránku této humanitární minulosti?

VĚRA NIKLOVÁ

Obchodní inspekce

Před více jak 30 lety mě a mojí přítelkyni pozvali známí z Moravy do sklípku. Já byla ve sklípku podruhé, přítelkyně poprvé a byla zvědavá, jak koštovačka vypadá. Navařili nám bokovinu (vařený bůček), k tomu chleba, okurky a my koštovali. Kolem desáté hodiny večerní jsme sezení ukončili. Na klenutí sklípku jsme tak, jak je zvykem, přilepili nějakou tu minci a šli jsme spát.

Po snídani jsme se s hostiteli rozloučili s tím, že se půjdeme projít po krásném městečku. Před polednem jsme si došli na oběd do kulturního domu, kde jsme očekávali

hezke posezení. To bylo. Horší to bylo s obědem! Objednali jsme si vepřový plátek s bramborem a tatarskou omáčkou. Když nám číšník oběd přinesl, brambory se nám jaksi nepozdávaly. Byly oslzlé a po přivonění byly cítit kyslotinou. Zavolali jsme číšníka, aby nám oběd vyměnil, že jsou brambory staré. Za chvíli přinesl oběd nový, ovšem se starými bramborami. To už do nás vjel vztek. Řekli jsme mu, že jsme z Obchodní inspekce z Brna, přítelkyně začala v kabelce jako hledat průkaz. Číšník se začal omlouvat, a že to hned napraví. Ona seděla

čelem ke kuchyni a viděla, jak se pootevřely dveře a v nich hlavy pěti kuchařských hříšníků, kteří si nás prohlíželi. Za chvíli nám přinesl číšník oběd, brambory byly výborné a k tomu každé z nás sklenici piva. Když jsme chtěly platit, přišel sám šéf kuchyně, moc se omlouval, že kuchaře potrestá a samozřejmě, že oběd platit nebudeme. Hlavně abychom nedělaly zápis a že vždy budeme vítanými hosty. Víím, že to od nás nebylo férové, ale na hrubý pytel nemůžete našít hedvábnou záplatu.

IRENA TRNKOVÁ

Americký voják, čokoláda a osudové setkání

Psal se rok 1946. Bylo po válce, blýskalo se na lepší časy. V Praze chodili ještě v uniformách naši zahraniční letci, sem tam jsme potkali vojáky Rudé armády. Moc se jim od nás nechtělo.

Jednou přišel otec domů a vyprávěl, že se setkal s mladým mužem v americké uniformě a dali se spolu do řeči. Hoch mluvil velmi dobře česky. Otce zajímalo, jaké bylo zásobování jejich armády v době války. Vojín prohlásil, že v americké armádě nebyla nouze o jídlo ani o pravou kávu či čokoládu a že obojího je dost.

To otce inspirovalo k otázce, zda by mu mohl nějakou čokoládu přenechat, že mu ji rád zaplatí. Má malého syna a dospívající dceru, která čokoládu zbožňuje. Čokoláda však není na černém trhu dosažitelná. A dal vojínovi číslo telefonu. Ten slíbil, že dá určitě vědět. Ale neozval se. A otec na vojína s čokoládou také zapomněl.

Šli jsme s otcem po Praze něco vyřizovat. Najednou do mne strčil loktem a zašeptal: „Hele, tamhle jde ten americký voják s tou čokoládou.“ Zastavili jsme se, otec mne představil: „To je má dcera, která zbožňuje čokoládu.“ Bylo mi strašně trapně, řekla jsem jen: „Ale tati.“ Hoch se omluvil, že se právě vrátil ze zahraničí, momentálně neví, jaká je situace v zásobování. Dá vědět. V dobrém jsme se rozešli.

Tenkrát jsem chodila na obědy na Národní třídu do restaurace a kavárny UNION, známou jako místo, kde se scházeli naši umělci a vůbec

inteligence jako v kavárně Slavii.

Obědy byly ještě na potravinové lístky. Týden předem byl k dispozici jídelní lístek na tři jídla. Podle vybraných jídel pracovník restaurace odstříhl patřičný počet lístků na maso, tuky, mouku, popřípadě cukr. Vystavil zákazníkovi objednávací lístek s číslem oběda a datumem.

Jednoho dne jsem se posadila k prázdnému stolu a čekala, až mi číšník přinese oběd. Rozhlížela jsem se po jídelně a můj zrak se stočil ke vchodu do jídelny. Kdo tam nestál! Americký voják ještě s nějakým mladíkem. Hrklo ve mně. Zdali má u sebe čokoládu a náhodou mi ji nabídne, jak slíbil mému otci, bude ostuda. Nemám u sebe ani korunu, abych mu ji zaplatila. Neměla jsem tušení, že bychom se zde mohli sejít. Američan, jak jsme mu s otcem říkali, mě zahlédl, ukázal k mému stolu a s dovolením si přisedl. Číšník mi přinesl objednané makarony a spolustolovníkům polévku. Dlouhé makarony se mně špatně jedly, nedržely na vidličce a sjížděly zpět do talíře. Klepání nožem o talíř vyrušilo od jídla neznámého spolustolovníka. Chvilí se na mne díval, jak mi pokrájené makarony padají z vidličky zpět na talíř, a rajská omáčka stříká na všechny strany. Rozesmátý mě takto oslovil: „Slečno, co se tak šťouráte v tom jídle, já se na to nemohu dívat. Jste postříkaná od omáčky.“ Odvětila jsem: „Tak se neďtevejte a příště si je dejte také, abyste věděl, jak se to bez šťourání jí.“ Dojedla jsem a odešla. Vojín po celou dobu oběda

najednou zmlkl. Jeho společník neměl o naší žádosti o čokoládu ani tušení. Za malou chvíli na mě někdo na ulici volá: „Haló, slečno, počkejte.“ A on to ten nezdrovák. Omlouval se, že to, co mi řekl, byla legrace, aby u stolu nebyla taková nuda.

Netrvalo dlouho a opět jsem se náhodou sešla u stolu v restauraci UNION s tím nezdrovákem. Ale to již s námi americký voják nesešel a nikdy jsem ho už neviděla. „To žádný americký voják nebyl. Uniformu si opatřil, aby budil u lidí zájem a dělal si z nich legraci. Je to student medicíny. Vřak jsem mu řekl, ať takové skopičiny nedělá, že je to pod úroveň.“ Dojedli jsme polévku. Číšník nám přinesl druhý chod, oběma slepici na paprice. Můj protějšek řízl do slepice. Něco prasklo. Talíř se mu rozletěl na dvě půle a slepice střemhlav na podlahu. „Jej, není to živé a dělá to jak divý,“ s úžasem řekl můj spolustolovník. Rozesmálo mě to na celé kolo. On však po uklidnění s radostí řekl: „Slečno, nesmějte se, střepy přinášejí štěstí. Doufám, že to štěstí budu mít u vás. Já jsem Jan NIKL z Havlíčkova Brodu a studuji medicínu na Karlově univerzitě. Můžete mně říkat Honzo nebo Jane, jak se vám bude líbit.“

Tehdáž jsme netušili, že se pro rocká slova Jana vyplní po celých 63 let. A tak by se nestalo, nebýt té čokolády.

VĚRA NIKLOVÁ

Ministr Drábek navštívil brodský Domov pro seniory

V úterý 17. května zavítal do Havlíčkova Brodu ministr práce a sociálních věcí Jaromír Drábek, který nevynechal ani Domov pro seniory Reynkova.

Klienty navštívil v doprovodu starosty Jana Tecla a místostarostů Ivana Kuželky a Libora Honzářka.

"Měla jsem tu čest, že pan ministr navštívil i mne v mém pokoji. Je to milý a příjemný pán. Příjemně jsme si popovídali o různých věcech, jenom toho času bylo málo, abychom si mohli více říci. Ještě než jsme se rozloučili, vyfotili jsme se spolu a myslím, že volba jako ministra

byla správná," říká jedna z klientek domova Jiřina Franzová.

JIŘINA
FRANZOVÁ

Poděkování sponzorům za finanční a věcné dary

panu Miloslavovi Felixovi
paní Dagmar Hradecké
panu Romanovi Beránkovi
panu Ing. Janu Zvolánkovi
paní Daně Křenkové
paní Jitce Krumlové
panu Jiřímu Veselému z ARIMs.r.o.
spol. Centrum Vysočina, o. p. s.

Redakce: Jiřina Franzová, Věra Niklová, Marie Rohlíková, František Sedlák, Irena Trnková, Jaroslav Vaněk, Zdena Lehmannová, Magdalena Kufrová, Petra Plodíková, Ondřej Rázl
Redakční rada: Magdalena Kufrová, Petra Plodíková, Milan Pilař, Ondřej Rázl, **Grafická úprava:** Anna Chudobová
Kontakt: razl.o@seznam.cz, 608646658

Za případné chyby v textu se omlouváme.

Vzpomínka na nálet na plzeňskou Škodovku

Byl jsem konstruktér v hrubé mechanice, nacházel jsem se ve 3. poschodí ředitelství Škodovky. Vchod z ulice byl jen jeden a osazenstvo čítalo asi 300 lidí. Pro zaměstnance ředitelství byl určen zvláštní kryt, vzdálený asi 250 metrů po hlavní ulici v pískovcové skále na břehu řeky Mže. Takže po varovném signálu následoval běh do krytu. Jenže ten den přišel signál pozdě.

Přišel úprk všech lidí na ulici, ale 100 metrů od ředitelství byly už bombardéry nad námi. Měl jsem zkušenost z roku 1938 jako podporučík hraničářského pluku 28. Když jsme věděli, že 8 km od Znojma na hranicích tehdy Rakouska v

rukách Hitlera jsou houfnice namířeny na Znojmo, křičel jsem „sehnout a běžet do krytu“!

Letky Američanů nad námi letěly dál jako ku Praze - a neshodili ani jednu bombu. Americký komandér zřejmě viděl, že by vznikl obrovský masakr. Lidi se zastavovali, ale já je hnál dál. Volal jsem „američané se vrátí“. Dostal jsem je všechny do krytu. Aeroplány, čtyřmotoráky byly nízko letící obludy. A jak to pokračovalo?

Aeroplány se vrátily i s bombami. Následoval útok poblíž míst, kde byl náš kryt. Dveře krytu byly v tu ránu pryč, průvan po bombách, světlo zhaslo a všude byl zmatek. Ale nedopustili jsme katastrofu. Po chvíli bylo ticho, aeroplány odletěly a my útlkali z krytu. Ředitelství bylo v ruinách a hořelo. Jediná cesta byla přes řeku Mži, kde byla voda jen do půl těla, a poté úprk na sousední louky. Kravičky ze zemědělských usedlostí byly vypuštěny ven a trásly se. Nikdo nebyl zraněn a

všichni stále utíkali okolo předměstí do města.

Jedna bomba padla na město, hotel Continental byl zasažen a 82 lidí v krytu nepřežilo. Manželka byla v domě u rodičů a přežila. Jedna bomba, snad omylem, spadla asi 100 metrů od našeho domu. Dům nezasáhla, jen se na stěnách objevily praskliny. Ocelárna škodových závodů, kovárny a důležité dílny byly také bez škody.

V krytu jsem udržel klid. Páni v temnu, ženička přede mnou. Chraňte mě! Pak ale ve tmě něžný hmat na mém levém rameni, pak k lokti a pak prohmatání mých prstů na levé ruce a našla prstýnek - bez kamínku - ženatý. V tu chvíli rychle zmizela ve tmě. A já si se smutným úsměvem říkal, že jsou na světě také velmi chytré ženičky.

Pak konec náletů, jakýsi signál a my šli ven dvěma východy. Ruiny okolo, ředitelství v ruinách. To vše jsme zahlédli a nemohli jsme pryč, všude byly miny. Pak jsme se rozplynuli všemi směry domů.

FRANTIŠEK SEDLÁK

Zdroj: Historie.wetgarden.cz

Křížovka

Číslo 5

POMOCKA KRAJEC KRAJEC	RACHMANI NOVA OPEKA	3. DÍL TAJENKY	MOČALY HERCE PROJMA	KOCOUR (MORČEK)		ŠUPŤANĚ	JMENO SVOJZEMSKÉ POLITIKY PALMIDIO	PLAZOVKY	<h1>ŠPANĚLSKÉ PŘÍSLOVÍ</h1>												
STARÝCH PODÍLCO					OTRÁS KROKIT																
OSÁZOVÉ SALSIČKY PRO DĚTI																					
MOČALY VYTRHACÍ ZATOPKA			MÁGADA K SOKYČE POLICISTA (MORČEK)							OTOSLOVCE 18 KRU TRUSKY	HOVORU LOVA LOD	METEŽE	2. DÍL TAJENKY	SVOZOVÝ SLOVITELNY STATEK							
PLÁSTENKA				POHOVKA MIVA / ŽENA JÁVCEA																	
DOJIT SOLÍ							KRAJČEK OLVĚK PĚCHOVIT														
	MĚTIL LIMONKY SVOJMA ŽENA						POJSTI UTAR MČON OCHED						SLOVITELNY "STEYC" KRY KRYTUK								
NAUKA						POPLAV LESTBA HELMONTY SMOC															
JMENO ČASNÝKY NEPROVČ					EMKELNI BRY LIM DOFINIT										URČOV KE ČTĚNÍ						
MOČALY HERCE KOPČOVČ			UJAE ZELAVENÍ UHEMÉ SLOJE																		
ZVÁROVIT																					
	OTOSLOVCE LEKMITI	NÁPOR OPĚROVIT																			
DOJČOVČ VA STRAČE																					
BLÁNKĚ MOČOVÉ TRADICE																					
DRUH MUDROVA																					
MOČALY PROČARKA KOSTANIM																					
STAVBA																					
OSVĚTIT																					
1. DÍL TAJENKY																					
PROVČ ETARČ																					

Správné znění tajenky odevzdávejte do konce června na recepci. Tři vylosovaní výherci se mohou těšit na hodnotné ceny!